

ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧА ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Соціально-економічні зміни в Україні, перехід суспільства від індустріальних технологій до науково-інформаційних потребують модернізації системи освіти, підготовки освічених творчих педагогів високого професійного рівня, які будуть спрямовувати освітню політику на розвиток та самореалізацію особистості студентів, задоволення їх освітніх і духовно-культурних потреб.

У законі України «Про вищу освіту» (2014) обґрунтовано основні завдання вищих навчальних закладів, які полягають у здійсненні підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації; забезпеченні органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; створенні необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів; сприянні збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства [2, с. 2].

Перш ніж стати викладачем, студент-інструменталіст факультету мистецтв під час навчання опановує роботу виконавця. Процес роботи виконавця – поступове заглиблення в сутність художніх образів музичного твору. Щоб досягти успіхів у вказаній роботі, необхідно постійно розвиватися музично, інтелектуально, артистично. А головне – виховувати в собі етичну гідність, обов'язки, відповідальність та права митця і враховувати, що всі свої знання, вміння, навички і досвід доведеться передавати студентам під час професійної діяльності.

Професія викладача-музиканта вимагає певних знань, умінь і навичок. Викладач фахових дисциплін повинен знати:

1) основи педагогіки, психології та наукового педагогічного дослідження. Педагогіка – наука, що досліджує педагогічну діяльність, спрямовану на розкриття закономірностей і пошук раціональних шляхів навчання, а також формування спеціаліста вищої кваліфікації. Вона пов'язана з педагогічною психологією, частинними методиками, логікою та іншими науками. Основою професійної діяльності викладача-інструменталіста слугують науково-педагогічні досягнення провідних фахівців галузей

мистецтва, педагогіки і психології та результати власних дослідно-експериментальних пошуків;

2) цілі, завдання, зміст, форми, методи і засоби у галузі музичної освіти, які є основою освітньо-професійної програми підготовки викладачів фахових дисциплін, що ґрунтуються на сучасних державних нормативних документах МОН України;

3) методику викладання «Фаху», яка уможлиблює якісну підготовку молоді в якості інструменталістів-виконавців, підвищує готовність майбутнього викладача-інструменталіста до професійної діяльності, забезпечує постійне професійне самовдосконалення;

4) теоретичні основи музичного мистецтва, структуру та принципи формоутворення музичної мови, які сприяють здійсненню цілісного всебічного аналізу музичного твору, що формує один із аспектів виконавської майстерності інструменталістів;

5) теорію та практику виконавської майстерності, що допомагають тривалий час тримати високий рівень власної виконавської майстерності та сприяють якісній підготовці інструменталістів-виконавців;

6) педагогічний репертуар, передбачений навчальними програмами з фаху, що уможлиблює створення якісної індивідуальної програми розвитку особистості кожного інструменталіста-виконавця;

7) основні принципи планування навчально-виховного процесу, ведення необхідної навчальної документації, форми контролю, що належним чином забезпечують організацію навчально-виховного процесу та дозволяють тримати у повному порядку необхідну навчальну документацію;

8) норми професійної етики та етикету службових відносин. Сучасний викладач повинен володіти навичками культури спілкування, міжособистісної взаємодії; дотримуватися норм і правил етикету; бути готовим до роботи в умовах професійного стресу і конфліктних ситуацій; володіти низкою професійно важливих особистісних якостей;

9) основні стильові напрями, процеси розвитку української та світової культури минулого й сучасності, які формують загальний і музичний кругозір, жанрово-стильове мислення у процесі вивчення музичних творів, виконавську майстерність інструменталіста;

10) сучасні досягнення музичної педагогіки в Україні та країнах зарубіжжя, які уможлиблюють удосконалення форм, методів і засобів навчання, покращення якості підготовки фахівців;

11) сучасні державні нормативні документи МОН України, постанови з питань розвитку суспільства, культури й мистецтва, які сприяють урахуванню сучасних потреб суспільства та української освіти у професійній діяльності;

12) основи трудового законодавства, методичні, нормативні та інші керівні матеріали з питань організації праці.

Викладач фахових дисциплін повинен уміти:

1) створювати індивідуальні програми розвитку особистості кожного студента, враховуючи рівень їх музичних здібностей, можливостей, прагнень, працелюбства та художніх вподобань;

2) вдосконалювати виконавську майстерність інструменталіста у технічному та інтелектуально-художньому відношенні;

3) застосовувати знання з музично-теоретичних та навички з музично-практичних дисциплін професійної підготовки на заняттях з фаху;

4) планувати та реалізовувати творчий процес роботи з музичним твором;

5) накопичувати та «тримати у формі» виконавський репертуар;

6) використовувати придбані знання та навички у професійній діяльності;

7) організовувати навчально-виховний процес студентів;

8) встановлювати критерії оцінювання якості навчальної діяльності студентів;

9) визначати оптимальні форми та методи здійснення контролю;

10) розуміти, узагальнювати та враховувати у професійній діяльності прогресивні мистецькі та педагогічні тенденції;

11) опрацьовувати нову методичну та навчальну фахову літературу;

12) формувати в українському суспільстві національну свідомість, гуманістичну мораль, художньо-мистецькі цінності.

Отже, викладач фахових дисциплін мистецько-педагогічного закладу має володіти широким спектром знань і вмінь, які є фундаментом фахових компетенцій професіонала, для якісної плідної високопрофесійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 495 с.

2. Про вищу освіту : закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII
[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page6>